

Galeria Arsenal w Białymstoku
10 stycznia – 13 lutego 2020

Małgorzata Niedzielko

Anhedonia

Kuratorka: Monika Szewczyk

Monika Szewczyk

Małgorzata Niedzielko. *Anhedonia*

Anhedonia to stosowany w psychologii i psychiatrii termin oznaczający obniżoną zdolność odczuwania przyjemności i radości. I nie jest pociechą fakt, że towarzyszy jej często zubożenie również na emocje negatywne, poczucie ogólnego znieczulenia emocjonalnego. Tracimy radość życia, popadamy w apatię, która izoluje nas obojętnością. Pogłębić ten stan może tragedia osobista albo zwykła zmiana pór roku, jak jesienne zamieranie ogrodu; także nastoje społeczne i polityczne, zmiany klimatyczne, warunki zewnętrzne, na które nie mamy wpływu, a które mają ogromny wpływ na nas.

Ogród to przyjemność sezonowa. Latem może być euforyzujący: oszałamia feeria barw, ciągle zmiany, zapachy, dźwięki. Zanurzamy się w nim, odpoczywamy, prawie nie zauważamy obumierania roślin, bo na ich miejsce natychmiast pojawiają się nowe – każdorazowe odkrycia, o których od zeszłego roku zdążyliśmy zapomnieć, a które kwitną inaczej, intensywniej. Czerpiemy siłę z pracy, z zanurzania rąk w ziemi, zbieramy plony, odsuwamy od siebie myśl o zbliżającej się zimie. A gdy już przychodzi – widok okrytych przed zimnem róż, bezlistnych drzew, zeschniętych bylin, pustych kwietników, nagich podpór pod pnącza utrwała nasz nieokreślony dyskomfort, uczucie smutku i beznadziei. Jak plac zabaw w chłodny deszczowy dzień: opuszczone huśtawki zawsze są smutne. Każdym przypadkowym ruchem komunikują nieadekwatność, niepokój, brak bezpieczeństwa.

Perspektywa odrodzenia jest tak odległa – pozostaje puste miejsce po radości. Pielęgnowanie nadziei, myśli o cykliczności egzystencji, o idealnym kole, w którym zamyka się przemienność radości i smutku, nie przychodzi nam łatwo. Im piękniejszy ogród latem, tym smutniejszy zimą, rok za rokiem. Liczymy tygodnie, czekamy, ale nie jest to oczekiwanie ekscytujące, raczej trwanie w rezygnacji, byle do wiosny.

Dom też staje się zimny, choć przecież przytulny przytulnością drewnianych podłóg i starych mebli, kolekcji bibelotów, przetworów i roślin, które wróciły „na zimę”.

Urządzony pusty dom wydaje się jednak mniej pusty niż pusty ogród. Przedmioty, w które jest wyposażony, mają w sobie więcej życia. Żółtawe deski przyglądają nam się oczyma sęków, każda para inna. Za życia drzewa sęki były gałęziami, które częściowo rozrosły się w konary, a częściowo wrosły w pień. Podobnie jak blizny, są śladami urazów i uzdowień, zapisem historii wzrostu drzewa. Po jego ścięciu, po przemianie w drewno, obniżają jego właściwości mechaniczne, ale wprowadzają dodatkowy – wizualny – walor. Drzewo bez sęków praktycznie nie istnieje. Drewno – już tak, poprzez wybór fragmentu, szczególnie gdy w grę wchodzi przedmioty i sprzęty. Nieokreślone formy wyabstrahowane z funkcji i przeznaczenia, ochronione przed zagubieniem, zatrzymane, pozostawione na stole sugerują obecność. Dźwięk, który im towarzyszy, nie jest oczywisty, brzmi syntetycznie, choć jest naturalny; pochodzi z zewnątrz, choć jest głęboko wewnętrzny.

Lód rozszerza się i kurczy, pęka pod wpływem napięcia, pokrywa lodowa działa jak ogromna membrana, dźwięczy czy może trzeszczy, czy może skrzypi w szczególny sposób. Jej odgłos przypomina wysokiej próby muzykę elektroniczną. Zimą 2005/2006 Andreas Bick nagrywał i analizował dźwięki zamrożonego jeziora w okolicach Berlina. Używał w tym celu podwodnych mikrofonów umieszczonych tuż pod pokrywą lodową. Na dźwięk wpływa temperatura powietrza i opady śniegu, ale i tak mamy wrażenie, że największe znaczenie w kształtowaniu brzmienia ma coś kompletnie nieuchwytnego – pozafizycznego.

Małgorzata pochyla się nad rzeczami drobnymi, kolekcjonuje dźwięki, zapachy, formy, wrażenia. Plecie sieć z niedomówień, subtelnych aluzji i wiąże w niej uniwersalia z banalnymi przedmiotami, lekko balansując na krawędzi uczuć.

Wydarzenia towarzyszące

Miejsce: Galeria Arsenal, ul. A. Mickiewicza 2

11.01 (sobota), godz. 11

Oprowadzanie autorsko-kuratorskie po wystawach

Małgorzaty Niedzielko *ANHEDONIA* i Patrycji Orzechowskiej *RETROGRADACJA #2*

Wstęp wolny

11.01–13.02 (wtorek – niedziela), godz. 10–17

WY-twórcy – samoobsługowe koszyki dla rodzin i przyjaciół z zestawami kreatywnych zadań pogłębiających odbiór wystaw Małgorzaty Niedzielko *ANHEDONIA* i Patrycji Orzechowskiej *RETROGRADACJA #2*

W cenie biletu na wystawę (w czwartki bezpłatnie), bez zapisów

16.01–13.02 (wtorek – piątek)

Oprowadzanie z audiodeskrypcją po wystawach

Małgorzaty Niedzielko *ANHEDONIA* i Patrycji Orzechowskiej *RETROGRADACJA #2*

Bez opłat. Obowiązują zapisy: j.zieniuk@galeria-arsenal.pl, tel. 85 874 20 61

18.01 (sobota), godz. 11

Oprowadzanie w języku białoruskim po wystawach

Małgorzaty Niedzielko *ANHEDONIA* i Patrycji Orzechowskiej *RETROGRADACJA #2*

Przewodniczka: Alina Wawrzeniuk

Wstęp wolny

20.01–13.02 (wtorek – piątek), godz. 10–15

Warsztaty SEPO dla licealistów i studentów towarzyszące wystawom

Małgorzaty Niedzielko *ANHEDONIA* i Patrycji Orzechowskiej *RETROGRADACJA #2*

Prowadzenie: Katarzyna Kida, Justyna Kołodko-Bietkał, Izabela Liżewska, Justyna Zieniuk

Bez opłat. Obowiązują zapisy grup: j.zieniuk@galeria-arsenal.pl

3–13.02 (wtorek – piątek) godz. 10–15

Warsztaty dla szkół, przedszkoli i grup zorganizowanych połączone z oprowadzaniem po wystawach

Małgorzaty Niedzielko *ANHEDONIA* i Patrycji Orzechowskiej *RETROGRADACJA #2*

Prowadzenie: Justyna Kołodko-Bietkał, Izabela Liżewska, Justyna Zieniuk

Opłata od osoby: 4 zł; 2 zł (z Białostocką Kartą Dużej Rodziny i Kartą Dużej Rodziny)

Obowiązują zapisy grup: j.bietkał@galeria-arsenal.pl

Patroni medialni:

Galeria Arsenal, ul. A. Mickiewicza 2, 15-222 Białystok, tel. 857420353, mail@galeria-arsenal.pl, galeria-arsenal.pl
miejska instytucja kultury

Wystawa czynna: wtorek – niedziela w godz. 10–18. Ostatnie wejście na wystawę o godz. 17.30.

Bilet normalny 8 zł, ulgowy 4 zł. W czwartki wstęp wolny.

Galeria honoruje Kartę Dużej Rodziny, Białostocką Kartę Dużej Rodziny oraz Kartę Aktywnego Seniora 60+.

W ramach programu KULTURA DOSTĘPNA, wdrażanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, osoby uczące się, które nie ukończyły 26. roku życia, mogą zwiedzać wystawy za złotówkę.

